

A12 Fietskathedraal

wUrck
architectuur stedenbouw landschap

Bleiswijk

RUIMTEREIS Door onbevangen en slim in te spelen op de situatie is de opgave voor een alledaagse fietstunnel opgetild naar een hoger plan, letterlijk en figuurlijk.

OPDRACHTBESCHRIJVING

Architectonisch ontwerp van een fietstunnel-passage onder de A12, de aansluiting Bleiswijk en het spoor als onderdeel van het Routeontwerp A12.

OPDRACHTGEVER Bouwdienst Rijkswaterstaat
Directie Zuid-Holland

PROJECTTEAM Ernst van Rijn, Tjerk van de Wetering, Steven Pasterkamp (in dienstverband VHP)

ONTWERP vanaf 2005

STATUS in gebruik

OPLEVERING 2008

FUNCTIE fietsinfrastructuur

FOTOGRAFIE Jan de Vries

DE FIETSKATHEDRAAL VOEGT ZICH IN EEN COMPLEX EN GELAAGD INFRALANDSCHAP

ROUTEONTWERP De A12 is de eerste – bestaande – Rijksweg die in zijn volledige lengte als ontwerppoging is opgevat, van het Haagse Malieveld tot de Duitse grens bij Zevenaar. In samenspraak met meerdere ontwerpers is een 'routeontwerp' ontwikkeld dat een aantal ontwerppuntgangspunten formuleert en een catalogus van oplossingen biedt, specifiek voor de A12. Afhankelijk van het onderdeel stuurt het routeontwerp aan op eenheid, verwantschap, of geregisseerd verschil. Hoe dichterbij de middenberm, hoe meer eenheid in het wegontwerp. Onderdoorgangen onder de snelweg kunnen daarentegen juist een meer lokaal en individueel karakter krijgen. De fietskathedraal bij Bleiswijk is hiervan een pregnant voorbeeld.

FIETSPASSAGE De fietsroute tussen Bleiswijk en Zoetermeer volgt de N209. Bij de aansluiting Bleiswijk in de A12 wordt de route in een verdiepte passage in een kort bestek van 150 meter achtereenvolgens onder het spoor Den Haag-Utrecht, de afrit van de aansluiting en de hoofdrijbanen van de snelweg gevoerd.

De Fietskathedraal vormt het hoogtepunt van deze passage. Waar de onderdoorgangen ter weerszijden – onder het spoor en de snelweg – een voor fietstunnels gebruikelijke hoogte kennen heeft de centrale onderdoorgang onder de afrit van de aansluiting een bijzonder profiel gekregen met een ongebruikelijke, monumentale hoogte van bijna 8 meter.

STALEN GEWELF De doorsnede van de Fietskathedraal speelt in op het grote hoogteverschil tussen de enigszins verdiepte ten opzichte van het maaiveld gesitueerde fietsroute enerzijds en de afrit van de A12 naar de hooggelegen N209 anderzijds. Het stevige dijklichaam van de afrit wordt 'doorboord' door een enorm boogprofiel van gevouwen staalplaat, dat op lichte en tegelijk constructief uiterst efficiënte wijze de fietspassage overkluist. Het monumentale 'gewelf' van de Fietskathedraal biedt daarmee een aangename onderbreking van de fietspassage met een grote ruimtelijkheid en verrassende inkaderingen van het omringende infralandschap. De elegante doorboring van het zware dijklichaam vormt tegelijkertijd een herkenbaar beeld, een landmark, voor de weggebruiker op de snelweg.

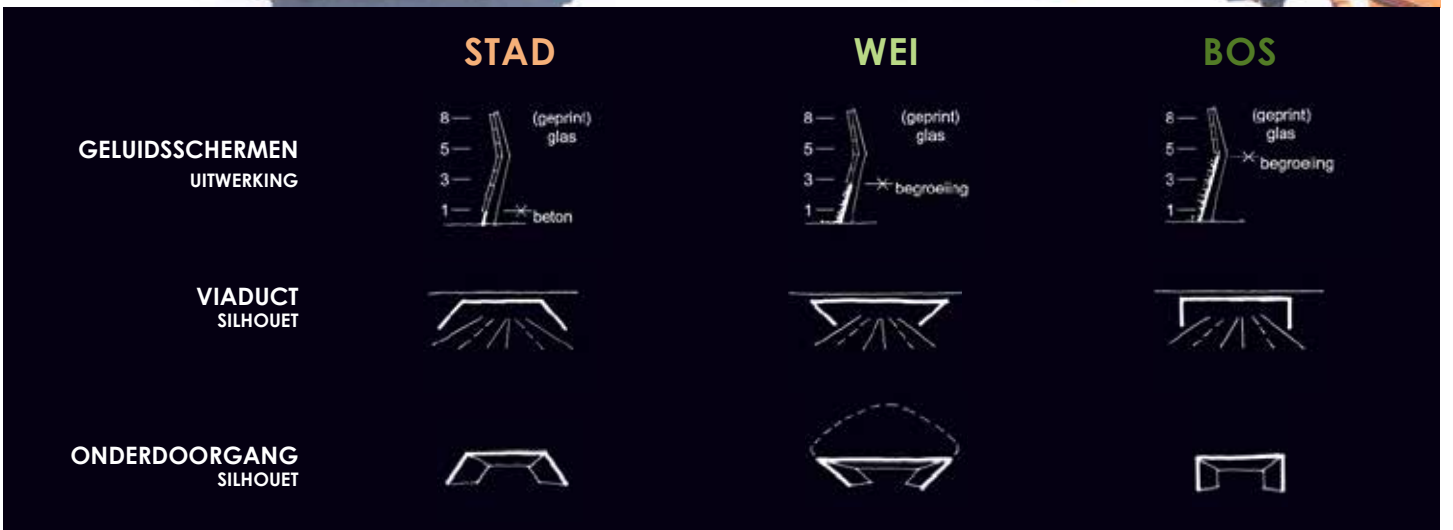
BLAUW LICHT Bij het vallen van de avond krijgt het bijzondere ruimtelijke karakter van de Fietskathedraal nog een extra dimensie. Het verzinkt stalen gewelf wordt aangelicht met een eenvoudige, blauwe ledverlichting, verborgen in de bovenrand van de verdiepte passage. Het licht kleeft als het ware aan de gebogen doorsnede met een even spectaculair als feestelijk effect, een mysterieus lichtobject in het banale snelweglandschap dat de alledaagse fietsforens voor een kort moment tot ruimte reiziger maakt.

DE GEWELFDE DOORSNEDE KADERT DE DYNAMISCHE OMGEVING OP VERRASSENDE WIJZE

BIJ HET VALLEN VAN DE AVOND VERSCHIJNT EEN BIJZONDER LICHTOBJECT

DE FIETSKATHEDRAAL MAAKT DE ALLEDAAGSE FORENS VOOR EVEN TOT RUIMTEREIZIGER